

клад, розміри зображення, насиченість забарвлення з величиною відхилень і ступенем їх серйозності. При цьому подібна інформація, зафіксована на папері або на технічних носіях, буде мати юридичну чинність. Такі наочні додатки до управлінських звітів дозволять чіткіше і швидше з'ясувати тенденції економічних явищ і процесів, що відбуваються на підприємстві.

З. П. Бараник, канд. екон. наук, доц.
Київський національний економічний університет

АНАЛІЗ ФУНКЦІОНУВАННЯ РОБОЧИХ МІСЦЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

В програмі курсу «Економічний аналіз діяльності підприємств» відсутній розділ, зв'язаний з використанням робочого місця — найважливішим первинним елементом такого складного комплексу, як промислове підприємство.

Під робочим місцем варто розуміти місце спрямування праці одного працівника чи групи працівників відповідної кваліфікації, утворення для виробництва продукції (надання послуг, виконання чи робіт установлених робочих функцій) визначеного виду, якості, номенклатури з проектною продуктивністю в одну зміну з використанням, відповідно до встановленої норми обслуговування, необхідного устаткування, інструмента, пристосувань і допоміжних пристроїв, розташованих на закріпленій за ним виробничій площі.

Від того, як функціонує кожне робоче місце в процесі виробництва продукції того або іншого виду, залежать кінцеві результати діяльності промислових підприємств.

Для правильної оцінки ефективності функціонування робочого місця необхідно комплексно роздивитися забезпечення робочого місця основними елементами виробництва і їхнє використання за той або інший період часу. Рішення цієї задачі сприяло б установленню динамічної рівноваги між основними виробничими фондами і робочою силою на промисловому підприємстві, допомогло б, нарешті, вирішити проблему збалансованості кількості робочих місць і робочої сили.

Проте рішення цієї проблеми полягає не тільки в організації атестації робочих місць, але й у кількісній оцінці кожного функціонуючого робочого місця, визначенні співвідношень між сукупною робочою силою і масою застосовуваних засобів виробниц-

тва на робочих місцях, виявленні неефективних робочих місць на промислових підприємствах.

Робоча сила не відділена від засобів виробництва, вона сполучена з ними на основі суспільної власності і планомірної організації праці. У прямому їхньому з'єднанні закладена як характеристика робочого місця, так і резерв росту продуктивності праці і матеріальних благ. Тому вважається, що більш об'єктивну оцінку використання робочого місця дасть інтегральний коефіцієнт функціонування робочого місця. Рівень інтегрального коефіцієнта функціонування робочого місця залежить від ряду чинників:

- 1) від заможності (укомплектованості) робочого місця необхідним устаткуванням;
- 2) від заможності робочого місця робочою силою (основними виробничими робітниками);
- 3) від використання робочого часу робітниками протягом зміни;
- 4) від використання виробничого устаткування протягом зміни.

Максимальне граничне значення інтегрального коефіцієнта функціонування робочого місця дорівнює одиниці. Відхилення від максимального значення свідчить про те, що дане робоче місце функціонує нераціонально, неефективне використання наявних ресурсів робочої сили, предметів і засобів праці, а також готової продукції.

Крім такого інтегрування, великий інтерес має сполучення коефіцієнтів забезпечення (укомплектованості) і використання кожного основного елемента виробництва. Так, забезпечення і використання основних засобів виробництва можна виразити через сукупний коефіцієнт використання суспільної праці на робочому місці, а забезпечення і використання робочої сили на робочому місці можна виразити через сукупний коефіцієнт використання живої праці.

У звітності немає зведень для розрахунку цих показників, джерелами зведень є дані моментних вибіркового спостережень за використанням робочого часу і часом роботи виробничого устаткування на робочих місцях.

Моментні вибіркового спостереження повинні проводитися два рази на рік. У період інвентаризації й атестації робочих місць — і через півроку. Проведення моментних вибіркового обстежень у період атестації робочих місць на промислових підприємствах допоможуть вирішувати ряд важливих проблем, пов'язаних із підвищенням продуктивності праці на кожному робочому місці, а саме:

- 1) виявленню резервів робочого часу робітників;
- 2) виявленню резервів поліпшення використання виробничого устаткування;

3) виявленню причин невідповідності кількості робочих місць фактичній чисельності робітників;

4) співвідношення між сукупною робочою силою і масою застосовуваних засобів.

Отримані інтегральні коефіцієнти функціонування робочих місць можуть бути розраховані для різноманітних рівнів — бригади, цехів заводу, галузі і т.д.

Отримані кількісні оцінки функціонування робочих місць у процесі виробництва допоможуть економічним службам проводити роботу по формуванню чисельності робітників з урахуванням внутрішньовиробничих резервів промислових підприємств, що забезпечить значне скорочення робочих місць у промисловості.

О. В. Басенко, аспірантка
Київський національний економічний університет

ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ Й УПРАВЛІННЯ ЗАПАСАМИ

Студент після закінчення навчання у вузі має самостійно проявляти активність у сфері своєї майбутньої професії. Для підвищення рівня економічної роботи на підприємстві необхідно підвищувати роль бухгалтера в цій роботі. Бухгалтер має стати найбільш кваліфікованим спеціалістом на підприємстві. Тому необхідно підвищувати рівень підготовки спеціалістів бухгалтерського обліку в вузах.

Основним завданням реформування бухгалтерського обліку в Україні є приведення його у відповідність до міжнародних стандартів. Позитивним моментом в цьому є введення системи управлінського обліку на підприємствах. Але необхідно розробити методіку управлінського обліку з детальним розкриттям усіх його елементів.

Підприємства організовують управлінський облік виходячи з особливостей діяльності, структури і розмірів підприємства, потреб управління. Побудова такого обліку повинна забезпечити одержання інформації для контролю поточної діяльності підприємства та його структурних підрозділів, оптимізації використання ресурсів, вироблення стратегії і тактики управління та планування діяльності підприємства, прийняття управлінських рішень.

Економічний аналіз є одним з основних джерел постачання інформації для прийняття управлінських рішень. У своїй науковій доповіді з питань трансформації курсу економічного аналізу